

Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 21.02.1962, sp. zn. 5 Co 4/62, ECLI:CZ:MSPH:1962:5.CO.4.1962.1

Číslo: 39/1962

Právní věta: Vyšle-li JZD svého člena do cizího podniku, aby tam pod jeho vedením vykonával dočasně určité práce, a to výměnou za zaměstnance tohoto podniku, jehož JZD potřebuje jako specialistu, členství tohoto člena trvá dále; v cizím podniku má člen postavení brigádníka.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.02.1962

Spisová značka: 5 Co 4/62

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Člen družstva, Jednotná zemědělská družstva

Předpisy: 91/1958 Sb. § 36

§ 37

§ 38

§ 40 49/1959 Sb. § 32

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 39/1962 sb. rozh.

Vyšle-li JZD svého člena do cizího podniku, aby tam pod jeho vedením vykonával dočasně určité práce, a to výměnou za zaměstnance tohoto podniku, jehož JZD potřebuje jako specialistu, členství tohoto člena trvá dále; v cizím podniku má člen postavení brigádníka.

(Rozhodnutí městského soudu v Praze z 21. února 1962, 5 Co 4/62)

Žalobce se domáhal na svém nynějším zaměstnavateli (prvním žalovaném) a na jednotném zemědělském družstvu (druhém žalovaném), jehož je současně členem, náhrady toho, co mu uchází na přídavcích na děti, které jsou vypláceny jen ve výši omezené ust. § 36 odst. 1 zák. č. 54/1956 Sb. ve znění zákona č. 19/1959 Sb. Důvod náhrady škody spatřuje v tom, že žalovaní nedodrželi dohodu, kterou spolu a se žalobcem uzavřeli a podle níž měl žalobce nastoupit zaměstnání u prvního žalovaného, když do JZD přešel náhradou za něj jiný jeho pracovník, a to zaměstnanec prvního žalovaného. Podle této dohody mělo také zaniknout členství žalobce v JZD dnem jeho vstupu do pracovního poměru u prvního žalovaného a půda, jejímž je žalobcem vlastníkem a kterou do JZD

vnesl, měla být pracovně zajištěna jeho manželkou, která by byla přijata za členku JZD.

Obvodní soud pro Prahu 1 žalobu proti prvnímu žalovanému odmítl a proti druhému žalovanému zamítl.

Proti rozsudku podal odvolání žalobce a navrhl jeho změnu vyhověním žalobě. Oba žalovaní navrhli potvrzení napadeného rozsudku. Žalobce vytýkal soudu prvního stupně, že jeho žalobu proti prvnímu žalovanému odmítl, když přece žalobce se nedomáhal výplaty přídavků na děti, ale náhrady škody a že jeho žalobu proti druhému žalovanému zamítl, když neprovedl všechny důkazy o tvrzené dohodě mezi účastníky, která, kdyby byla takto zjištěna, musela by nárok žalobců zcela odůvodnit. Kdyby totiž soud prvního stupně podle skutečnosti zjistil, že bylo dohodnuto také přijetí žalobcovy manželky za členku JZD a že především v tomto ohledu nebyla dohoda dodržena, musel by dojít k závěru, že právě tímto porušením dohody byl způsoben stav, kdy žalobce je považován za uživatele půdy, kterému přísluší požadavky na děti jen v omezené výši.

Městský soud v Praze rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

Odmítnutí žaloby proti prvnímu žalovanému je nepochybně správným rozhodnutím.

Přídavky na děti v pracovním poměru zaměstnaneckém patří mezi dávky nemocenského pojištění (§ 11 č. 3 zák. č. 54/1956 Sb.). Nárok na dávky se sice uplatňuje u pracovníka, určeného závodem (§ 36 odst. 1 vyhl. č. 91/1958 Sb.), ale rozhodují o něm odborové orgány (§ 37 cit. vyhl.), a to v případě odnětí nebo přeplatků výměrem (§ 38 odst. 1 cit. vyhl.). O opravných prostředcích proti těmto rozhodnutím rozhodují vyšší odborové orgány (§ 40 cit. vyhl.).

Pořad práva od účinnosti zákona o přebudování národního pojištění i na úseku přezkumné činnosti je tedy vyloučen (srov. § 57 odst. 1 písm. b) o. s. ř.).

Pokud žalobce tedy domáhá výplaty vyšších přídavků na děti, musí se obrátit na komisi národního pojištění, a nebude-li s rozhodnutím spokojen, může podat odvolání k vyšším odborovým orgánům. Pokud již komise rozhodla, mohl by již jen podat opravné prostředky, je-li správné jeho tvrzení, že rozhodnutí mu nebylo doručeno.

Žalobce však nemůže obcházet nepřípustnost pořadu práva tím, že konstruuje svůj nárok proti prvnímu žalovanému jako nárok na náhradu škody. Ostatně žaloba o náhradu škody by musela být odmítnuta, protože soudnímu řízení nepředcházelo rozhodčí řízení podle vyhl. č. 184/1959 Ú. l., které je v podniku prvního žalovaného zavedeno.

Složitější je věc, pokud jde o druhého žalovaného, avšak ani pokud jde o něho, nebyla věc prvním soudem nesprávně posouzena. První soud správně dovodil, proč dohoda, kterou žalobce klade za základ svého nároku, nemohla by být platná, i kdyby byla uzavřena. Týkala se totiž otázek, které jsou výlučně svěřeny do rozhodování členské schůzi, a není ani tvrzeno, že by byla schválena členskou schůzí JZD. Nadto nešlo o dohodu schválenou místním národním výborem ve smyslu ust. čl. 15 odst. 3 vzorových stanov (vyhl. č. 49/1961 Sb.). Poněvadž pak nedošlo k zániku členství ani vystoupením (čl. 15 odst. 2 VS) ani vyloučením (čl. 15 odst. 4 VS), dospěl soud při řešení otázky členství žalobce jako otázky předurčující (§ 70 o. s. ř.) k závěru, že členství žalobce k žalovanému družstvu trvá a že žalobce byl k druhému žalovanému v postavení brigádníka. Jde tu po právní stránce o obdobnou situaci jako v případě pracovních vztahů, vznikajících na základě vzájemné spolupráce jednotných zemědělských družstev, kdy jak při nižší formě kooperace (§ 32 zák. č. 49/1959 Sb.), tak i při její vyšší formě (§ § 33 - 38 cit. zák.) členové JZD jsou při provádění výpomoci k cizímu JZD v postavení brigádníků a jejich členství ve vlastním JZD trvá. V cizím JZD vykonávají určitou pracovní činnost za

odměnu, ovšem za vedení a pod kontrolou orgánů tohoto družstva; jejich odměna je stanovena podle formy odměňování platné v JZD, ve kterém vypomáhají; nezáleží už přitom, zda je jim vyplácena přímo nebo prostřednictvím jejich vlastního družstva.

Ze shora uvedeného tedy plyne, že dohoda, k níž podle tvrzení žalobce mělo dojít, by byla - i kdyby k jejímu uzavření došlo - neplatná podle § 36 obč. zák. Z porušení neplatné dohody nemůže ovšem vzniknout nárok na náhradu škody.

Závěr, podle něhož žalobcem tvrzená dohoda je neplatná, se však netýká nejen vztahů JZD a žalobce, ale i vztahu JZD a žalobcovy manželky, která snad podle tvrzené dohody měla být přijata za členku JZD. I kdyby jen z takového příslibu (v základě ovšem neplatného) chtěl pro sebe žalobce něčeho dosáhnout, nemohl by mít úspěch již proto, že žalobcova manželka nikdy nedala JZD příležitost, aby se k jejímu přijetí za členku vyjádřilo, protože jak žalobce sám uznává, přihlášku do JZD nepodala a jako členka JZD nebyla ani prvním žalovaným postupem stanoveným v čl. 9 VS přijata. Nelze však souhlasit s názorem soudu prvního stupně, že členství manželky žalobce v JZD je pro posouzení věci zcela nerozhodné, protože prý, i kdyby jí byla, stejně by žalobce nárok na vyšší přídavky na děti neměl. Kdyby žalobcova manželka členkou JZD byla a kdyby její záhumenek nepřesahoval výměru podle vzorových stanov JZD (§ 36 odst. 2 písm. c) zák. č. 54/1956 Sb.), měl by totiž žalobce nárok na vyšší přídavky na děti bez ohledu na to, zda by členem JZD byl či nebyl. Jak už však bylo zdůrazněno, neuskutečnila se tato podmínka vyššího nároku ne proto, že druhý žalovaný žalobcovu manželku za členku nepřijal, ale proto, že ona sama o členství nepožádala předepsaným způsobem. I kdyby tedy byl druhý žalovaný splnil všechny podmínky jinak neplatné dohody, pokud závisely na jeho vůli, nemohl tak učinit, pokud jde o podmínku tuto, která na jeho vůli nezávisela, a proto také nemohl vzniknout žalobci nárok na vyšší přídavky na děti. Zůstává tedy sporným názor soudu prvního stupně, že žaloba nemůže mít úspěch nejen pro neplatnost dohody, z níž vychází, ale i proto, že žalobci škoda nevznikla. Proto nezbylo, než správný rozsudek soudu prvního stupně potvrdit.

Srov. dnes § 23 a násl. zák. č. 32/1962 Sb.